

De familie Mak en het oude Spijkenisse

Lesbrief stadswandeling
en bezoek museum/groentewinkel MAK

Spijkenisse
Boezem-zicht

Aan het einde van de Boezem zie je het gemaal, toen nog met grote schoorsteen ernaast, en korenmolen Nooitgedacht, toen nog een stuk lager dan nu.

Deel 1: Vóór de stadswandeling en het bezoek aan museum/groentewinkel MAK

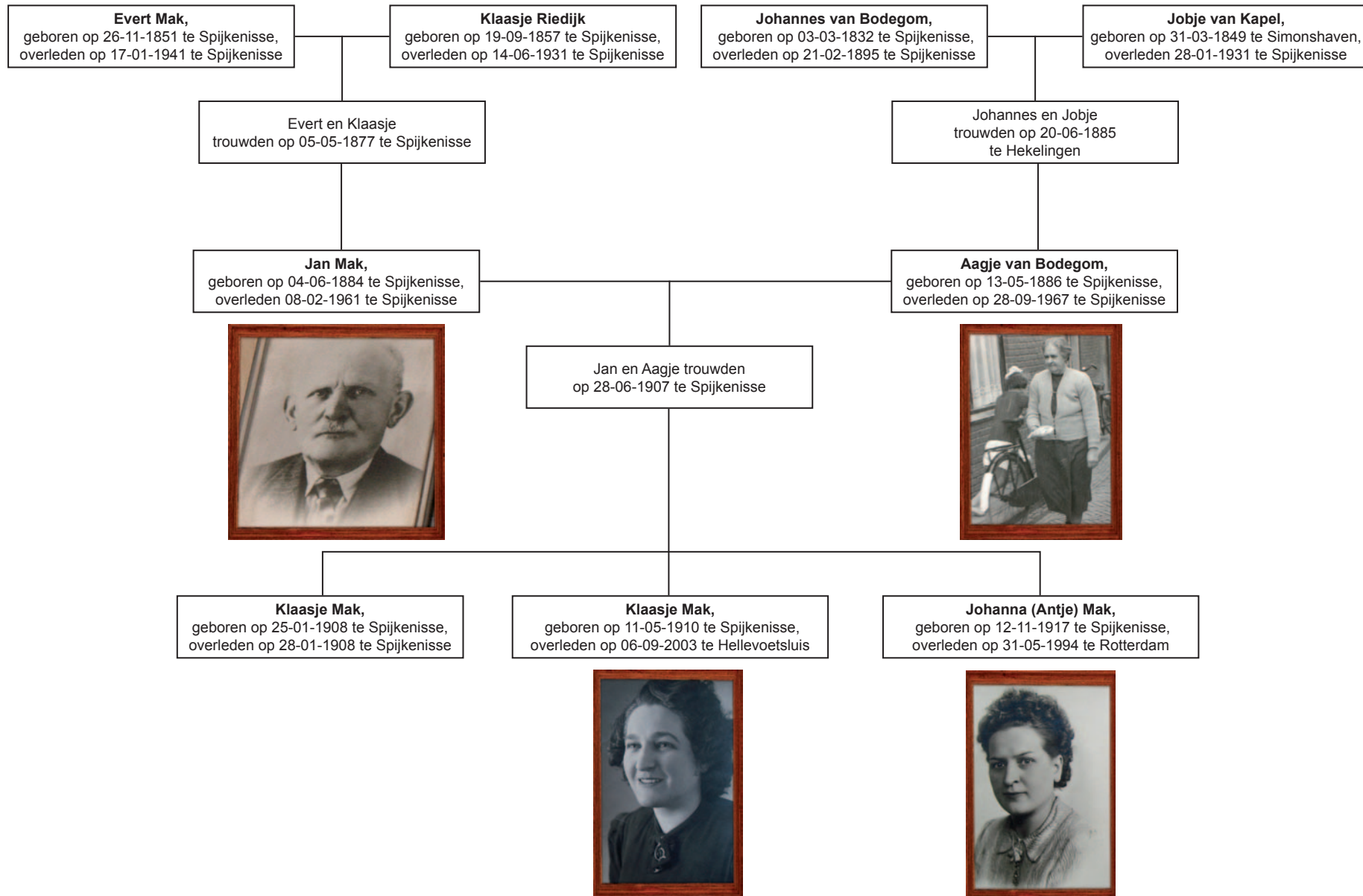
Ken je dit huisje?

Het is museum/groentewinkel MAK en is te vinden in de Voorstraat op nummer 26 in het centrum van Spijkenisse. Op 25 mei 1915 kwam Jan Mak met zijn vrouw Aagje en hun dochter Klaasje vanuit Rotterdam terug naar Spijkenisse en ging in dit huisje wonen, met de burgemeester als buurman. Hij was niet lang daarvoor naar Rotterdam vertrokken maar waarschijnlijk beviel het hem niet of kon hij geen werk vinden. Wanneer Jan zijn groentewinkel hier in Spijkenisse precies opende, weten we niet. Wat we wel weten is dat hij, naast het bestieren van zijn winkel, er allerlei werkzaamheden naast deed. Bijvoorbeeld als vrachtrijder en hulpagent. Toen Klaasje oud genoeg was, hielp zij haar vader ook veel in de winkel.

De grootte van de winkel en het woonhuis is wel even anders dan wij nu gewend zijn, veel kleiner! De informatie over wanneer de gezinsleden zijn geboren en overleden kun je vinden in de stamboom op de volgende pagina.

De stamboom van de familie Mak

De stamboom van de familie Mak.

In de stamboom van de familie Mak kun je informatie vinden over geboorte en overlijden, wie de ouders en de grootouders zijn, hoeveel kinderen er zijn en hoe die heten. In deze stamboom staat ook informatie over trouwdata. Een stamboom kan terug lopen tot heel lang geleden en heel uitgebreid worden als je ook alle ooms, tantes, nichtjes en neefjes erin zet.

Vragen:

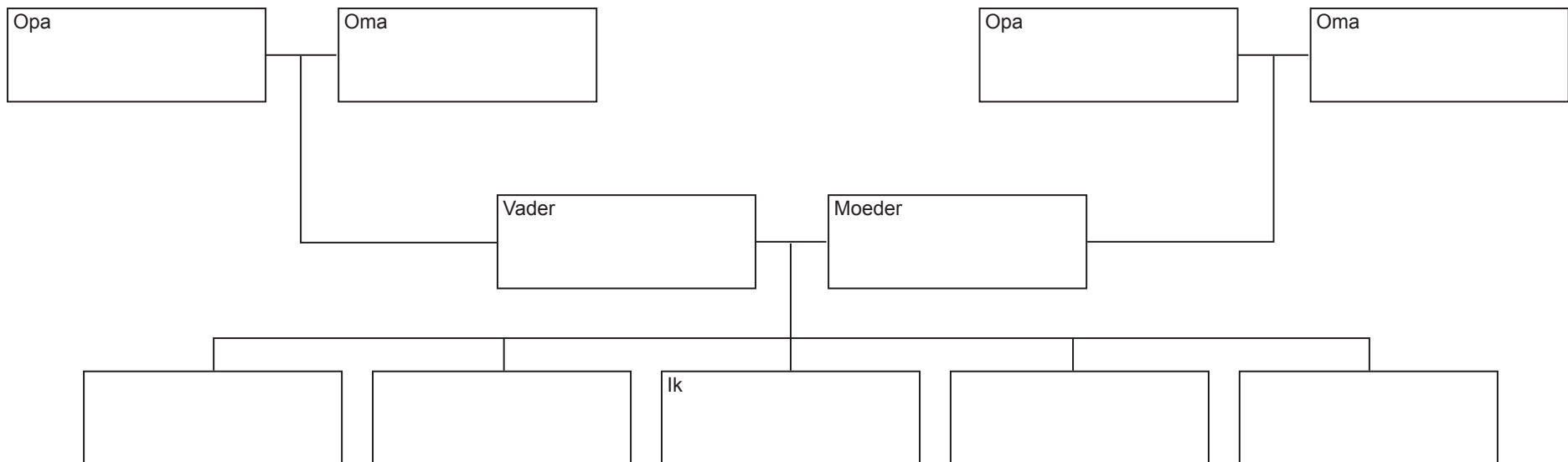
Vraag 1: Hoe oud is de vader van Jan Mak geworden?

Vraag 2: Hoe oud waren Jan en Aagje toen ze hun eerste kind kregen?

Vraag 3: Waarom stopt de stamboom van de familie Mak bij de dochters Klaasje, Klaasje en Antje Mak?

Vraag 4: Hoe ziet jouw stamboom er uit?

Mijn stamboom

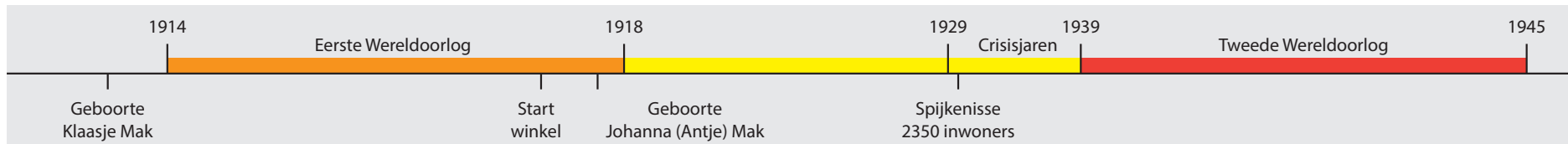
De Stadswandelingquiz

Tijdens de stadswandeling zul je van alles leren over hoe het vroeger in Spijkenisse was, maar wat weet jij daar nu al van?

Wat is waar en wat is niet waar? Doe de quiz met de hele klas. Wie zegt waar en wie zegt niet waar? Noteer het en kijk na de stadswandeling wie de meeste antwoorden goed had!

1. 't Cachot beneden aan de dijk van het Noordeinde is de kluis van het oude Raadhuis, dat vroeger het gemeentehuis van Spijkenisse was en boven aan de dijk staat. In 't Cachot werden alle waardevolle spullen in bewaard.
2. Rond 1930 had Spijkenisse ongeveer 23.000 inwoners.
3. In 1916 is Spijkenisse getroffen door een watersnoodramp.
4. Een hoepmaker is iemand die hoepels maakt voor kinderen om lekker mee buiten te spelen.
5. De belangrijkste bron van inkomsten voor de boeren in Spijkenisse was de landbouw omdat de polders daar zo geschikt voor waren.
6. Tijdens de Eerste Wereldoorlog bleef Nederland neutraal.
7. In het oude Spijkenisse stonden aan de Voorstraat, waar ook de familie Mak woonden, verschillende boerderijen.
8. De wc van de familie Mak kun je doortrekken.
9. Aan de Voorstraat woonde tot oktober 1942 de joodse familie Levie.

Het grotere geheel

Op de tijdsbalk boven aan de bladzijde staat ook wanneer de eerste en tweede wereldoorlog waren. Tussen deze twee oorlogen in zie je de Crisisjaren erop staan. Ook al bleef Nederland in de eerste wereldoorlog neutraal, dit waren internationale gebeurtenissen waar Nederland en het dorp Spijkenisse ook mee te maken hebben gehad.

De Eerste Wereldoorlog, 1914-1918

Bekijk de canonclip voor groep 7 en 8 op www.entoen.nu.

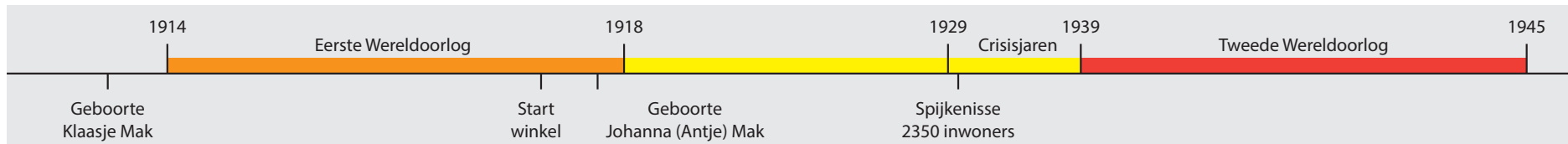
Vraag:

Waarom gedragen mensen zich in een oorlog vaak anders dan anders?

Ook in Spijkenisse waren er tekorten tijdens de oorlogsjaren. Door te weinig voedsel leden mensen honger en door te weinig brandstof was het in de strenge winters in de huizen erg koud.

Hierdoor heerste er soms onrust onder de bewoners van Spijkenisse. Tijdens de jaarwisseling van 1917-1918 moest de politie ingrijpen omdat er uit ontevredenheid ruiten van woningen en etalages ingegooid werden. Ook gebeurde het dat mensen 's nachts koeien slachtten in de weilanden voor het vlees.

De Crisisjaren, 1929-1940

Bekijk de canonclip voor groep 7 en 8 op www.entoen.nu.

Vraag:

Moeten werklozen geholpen worden en wie zouden dat moeten doen volgens jou?

In Spijkenisse hadden de mensen ook last van de Crisisjaren. In 1930 had Spijkenisse ongeveer 2350 inwoners, waarvan 35 werkzoekenden. In 1931 waren dat er een stuk meer geworden: 306 werkzoekenden!

De gemeente Spijkenisse probeerde mensen toch aan het werk te houden. Verschillende bedrijven, bijvoorbeeld de hoepelmakerijen, kregen in de winter van 1930-1931 geld van de gemeente zodat zij 50 mensen in dienst konden nemen en het werk door kon gaan. Maar helaas kregen deze bedrijven de producten die gemaakt werden door deze mensen niet verkocht en wilden zij, ondanks het geld van de gemeente, de volgende winter geen mensen meer in dienst nemen.

In juni 1934 werd een arbeidersknecht uit Spijkenisse met zijn gezin uit zijn huisje gezet omdat hij door werkloosheid de huur niet meer betalen kon. Hij is toen samen met zijn vrouw en kinderen naar het huis van de burgemeester gegaan om onderdak te vragen, maar die kon dat niet doen.

Vraag:

Waarom kon de burgemeester geen onderdak geven, denk je?

Deel 2: de stadswandeling en het bezoek aan museum/groentewinkel MAK

Wanneer de klas een paar fototoestellen meeneemt, kunnen kinderen om de beurt foto's maken tijdens de activiteit. Van deze foto's kan na afloop een mooie collage gemaakt worden op de computer op school. Een collage is een blad met foto's en tekstjes op een mooie manier bij elkaar gezet.

De klas wordt in groepjes verdeeld voor het maken van de collage. In ieder groepje moeten de volgende taken verdeeld en uitgevoerd worden: foto's maken en selecteren, een titel bedenken en teksten schrijven bij de gekozen foto's, lay-out (alles moet mooi in de collage worden gezet met kleuren, lettertype, titel, plaatsing van foto's en teksten enz.).

Let op, tijdens de stadswandeling zul je de antwoorden op de quizvragen te horen krijgen!

Veel plezier!!

Een stadsgids vertelt een groep kinderen over de Mannetjes op de Krom.

Deel 3: na de stadswandeling en het bezoek aan museum/ groentewinkel MAK

Tijdens de stadswandeling heb je veel gehoord over het oude Spijkenisse. Wat je gezien hebt, is hoe het er nu uitziet. Er zijn ook nog veel foto's bewaard gebleven van hoe het er vroeger uit zag. De Vereniging Historisch Spijkenisse, waar de stadgidsen lid van zijn, maar ook Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg verzamelen deze foto's en andere oude documenten en hebben er een archief van gemaakt. Zij zorgen er voor dat alles netjes bewaard blijft en we ook in de toekomst nog kunnen leren en genieten van de oude tijd. Een paar van die oude foto's zie je hieronder.

De haven van Spijkenisse met de huizen van de Voorstraat op de achtergrond. In het witte gebouw links op de foto zat een kruidenierswinkel, de supermarkt van vroeger. Het gebouw is afgebroken om een bredere toegang naar de Voorstraat te maken voor het huis van de familie Mak. In het gebouw waar een trap aan de muur hangt, had Dirkje van Vliet haar manufacturenwinkel. Zij verkocht daar allerlei spullen om zelf kleding te maken. Dit gebouw staat er nu nog steeds.

Een griendwerker aan het werk op de Beerenplaat aan rivier de Oude Maas. Hij zaagt de takken van de knotwilgen. Van deze takken zullen hoepels gemaakt worden.

Hoepels. Een set van vijf hoepels voor één haringtonnetje.

Op de voorkant van deze lesbrief zie je een oude foto van de Voorstraat. Rechts op de voorgrond zie je Klaasje staan.

Ben je benieuwd naar nog meer foto's van vroeger? Kijk dan eens op de website van het streekarchief: www.streekarchiefvpr.nl.

Je kunt nu in de groepjes verder aan de slag gaan met de collage op de computer. Aan de hand van de foto's met onderschrift worden de ervaringen van de kinderen in een collage weergegeven.

Ieder groepje maakt een eigen collage dat op een groot blad (A-3) uitgeprint kan worden en... misschien kunnen jullie de collage aan anderen laten zien en er iets bij vertellen.

